

Varujmo modro bogastvo - spoštujmo morski in obalni svet

3.7.2026 - | gov.si

Slovenska obala je majhna in v poletnem času zaradi turizma še posebej obremenjena. Obiskovalce pozivamo k spoštljivemu odnosu do morskega in obalnega življa, saj lahko vsak poseg v morski ekosistem pusti resne posledice. Morske živali in rastline so ranljivi organizmi. Neprimeren odnos lahko privede do poškodb in smrti, kar negativno vpliva na biotsko raznovrstnost in zdravje ekosistema.

Slovensko morje je kljub svoji omejeni površini izjemno **pomemben življenjski prostor številnim vrstam**. Med najbolj prepoznavnimi prebivalci so delfini, ki stalno živijo v severnem delu Jadrana in predstavljajo ključno vrsto za razumevanje in ohranjanje ravnovesja v morskem ekosistemu. Z vlogo plenilcev prispevajo k uravnavanju populacij rib in drugih morskih organizmov ter tako ohranjajo ravnovesje v celotnem morskem ekosistemu. Njihovo preživetje je tesno povezano z mirnim in neobremenjenim morskim okoljem, zato so občutljivi na motnje, kot so bližina plovil, hrup in povečana poletna plovba.

Poleg delfinov v slovenskem morju živijo tudi številne manj opazne, a prav tako pomembne vrste: morske školjke in polži. Ti imajo ključno vlogo pri čiščenju vode in delovanju morskega ekosistema. Odnosanje živih organizmov ali njihovih lupin iz naravnega okolja lahko poruši naravno ravnovesje in zmanjša biotsko raznovrstnost obalnega pasu.

Ne smemo pa pozabiti tudi na enega najbolj ogroženih habitatov severnega Jadrana – morske travnike. Ti zagotavljajo življenjski prostor številnim morskim organizmom, izboljšujejo kakovost vode, proizvajajo kisik ter prispevajo k blaženju podnebnih sprememb. Kljub njihovi izjemni ekološki vrednosti so vse bolj ogroženi zaradi onesnaževanja in sidranja plovil ipd. Na pomen njihovega ohranjanja opozarja tudi Zavod YouSea, saj že tretje leto zapored izvaja podvodne čistilne akcije na območjih morskih travnikov. V prvi letošnji intervenciji so udeleženci z območja odstranili kar 250 kilogramov odpadkov in znova opozorili na pomen varovanja teh dragocenih habitatov.

Nekaj priporočil za odgovoren obisk obale

- Opazujemo, ne posegajmo – morske živali opazujemo z razdalje in jih ne vznemirjajmo ali lovimo.
- Pustimo življenje v morju – školjk, rakovic in drugih organizmov ne jemljimo iz njihovega naravnega okolja.
- Skrbimo za čisto okolje – odpadke vedno odnesimo s seboj in po možnosti pobirajmo tudi tiste, ki jih najdemo.
- Ohranjajmo naravne ostanke – lupine školjk in polžev naj ostanejo na obali, saj predstavljajo življenjski prostor drugim organizmom.
- Ne spreminjajmo obale po svoje – kamnov ne zlagamo ali prestavljamo, saj so del življenjskega prostora številnih vrst.
- Spodbujajmo spoštljiv odnos – otroke in druge obiskovalce učimo, zakaj je pomembno varovati morsko naravo.
- Prispevajmo k ohranjanju morja – z odgovornim vedenjem pomagamo, da morje ostane živo tudi za prihodnje generacije.

Spoštljiv odnos do morskega in obalnega življa ni pomemben le za ohranjanje narave, temveč tudi zato, ker so številne vrste zavarovane z zakonodajo. Namerno vznemirjanje ali odvzemanje morskih

živali iz naravnega okolja ni dovoljeno, kršitve lahko pomenijo globo).

Za varstvo narave in ozaveščanje obiskovalcev skrbijo pristojne službe ter naravovarstveni nadzorniki, zlasti na zavarovanih območjih, kot sta Krajinski park Strunjan in Krajinski park Debeli rtič. Javni zavodi s področja ohranjanja narave na obali v okviru vodenj osveščajo obiskovalce o neškodljivem obiskovanju morja in obale.

Od učilnice do morja: interaktivna e-učilnica, ki odpira vrata v svet morja - NATURA2000

<https://www.gov.si/novice/2026-07-03-varujmo-modro-bogastvo-spostujmo-morski-in-obalni-svet>